

Nr 20

Av herrar **Johansson** i Stockholm och **Hagberg** i Stockholm, *angående uppförande av en ny centralstation omedelbart söder om Årstaviken.*

Under i huvudsak det senaste årtiondet har Stockholm i viktiga hänseenden ändrat form och struktur. Den gamla egentliga stadsbildningen — staden inom tullarna — har minskat i invånarantal, medan ytterområdena i väster och söder hastigt tillvuxit. Denna process beräknas fortsätta under de närmaste fem åren. Hur genomgripande denna folkomflyttning i huvudstaden varit och blir framgår av följande fakta: År 1940 var 77 procent av stadens invånare bosatta inom tullarna, just nu är proportionen 50—50, och om fem år beräknas endast 40 procent av befolkningen vara bosatt inom tullarna och 60 procent i ytterstaden.

Särskilt kraftig är befolkningsökningen i det södra ytterområdet, Brännkyrka och Enskede. Inom dessa båda församlingar, som upptar hela stadsområdet söder om Hammarbyleden—Årstaviken—Liljeholmsviken, bor för närvarande ca 250 000 människor. Kommunikationslederna mellan dessa delar av staden, som nästan helt har karaktären av s. k. sovstäder, och de inre delarna går över tre broar, Liljeholmsbron, Skanstullsbron och Årstabron, den senare uteslutande för järnvägstrafik. Genom den snabba förflyttningen av ett par hundra tusen människor till denna del av staden och genom försummelser i utbyggnaden av dessa stadsdelar har bland annat svåra trafikproblem uppstått.

I ett avseende kunde man från statsmakternas sida ge ett bidrag till att avhjälpa en del av dessa trafikproblem, nämligen beträffande järnvägstrafiken.

Brännkyrka församling genomskäres av stambanan söder- och västerut. Inom Stockholms stad finns mellan södra stadsgränsen och Årstaviken en järnvägsstation, Älvsjö, belägen nära gränsen mellan Stockholm och Huddinge. Vid Älvsjö station stannar emellertid endast lokal- och persontåg. Snälltågen söder- och västerut, som utgår från Stockholm C, gör uppehåll först i Södertälje, och snälltågen söder- och västerifrån mot Stockholm stannar icke mellan Södertälje och Stockholm C. Den kvarts miljon människor som bor inom Brännkyrka och Enskede församlingar är för färd med snälltåg tvingade att resa mellan 5 och 8 kilometer norrut för att nå centralstationen och därvid belasta de redan tidigare hårt ansträngda smala trafiklederna Skanstullsbron och Liljeholmsbron.

Också lättare godsfrakt och post till och från södra ytterstaden måste fraktas via inre staden.

En väsentlig förbättring i trafikförhållandena inte endast inom Stockholms södra ytterområden utan också i de centrala delarna av staden skulle åstadkommas, om en centralstation funnes omedelbart söder om Årstaviken för betjäning av befolkningen inom Brännkyrka och Enskede. Tanken att göra Älvsjö till en sådan station har framförts i pressen under senare tid. Den idén bör väl beaktas. Ännu bättre skulle det ur kommunikationssynpunkt dock vara om en ny centralstation inrättades ungefär vid den punkt där järnvägen korsar Sockenvägen. Lämplig tomtmark är här tillgänglig. Någon bestämd mening om vartill denna mark skall utnyttjas finns ännu inte hos Stockholms stads kommunala myndigheter. En centralstation just vid denna punkt skulle väsentligt förbättra kommunikationerna för befolkningen inom Brännkyrka och Enskede församlingar och därtill avlasta den nuvarande centralstationen och de hårt belastade trafiklederna mellan södra ytterområdena och centrala staden.

Ytterligare ett skäl talar för inrättandet av en centralstation på nämnda plats. I Stockholms generalplan ingår bland annat uppförandet av en ny trafikled mellan södra och västra ytterområdena över Stora Essingen, den s. k. Västerleden. Så snart en sådan trafikled är färdig skulle befolkningen i Stockholms västra förorter (nu cirka 100 000 människor) få en lika bekväm eller bekvämare förbindelse till en Stockholms södra centralstation som till den nuvarande. Med andra ord: inom den närmaste framtiden skulle 60 procent av Stockholms befolkning med fördel kunna betjänas av en sådan söder centralstation.

Alla skäl synes oss sålunda tala för en utbyggnad av huvudstadens järnvägstrafikväsende med en centralstation omedelbart söder om Årstaviken. Då det är oss bekant att den nuvarande centralstationens kapacitet inte är tillräcklig och vi är väl medvetna om vilka svårigheter som är förbundna med en utvidgning av stationen mitt i centrum av staden, förefaller det oss vara angeläget att kungl. järnvägsstyrelsen anmodas pröva också det av oss här skisserade projektet.

Vi hemställa sålunda,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om snabb utredning av frågan om att låta uppföra en ny centralstation i området omedelbart söder om Årstaviken.

Stockholm i januari 1955

Gustav Johansson

H. Hagberg